

Žalobu dlužníka na vymáhajícího věřitele (zemědělskou nemocenskou pojišťovnu), by byla prohlášena nepřipustnou exekuce vedená na základě platebního rozkazu žalované soud první stolice k námitce nepřipustnosti pořadu práva odmítl. Rekursní soud zamítl námitku nepřipustnosti pořadu práva. **Důvody:** Žalobce domáhá se žalobou výroku, že exekuce jest neplatnou a bezúčinnou, napadáje opoziční žalobou exekuční titul (platební rozkaz žalované strany z 25. května 1928). Exekučním titulem jest platební výměr nositele sociálního pojištění ve smyslu § 1 čís. 19 ex. ř. (článek IV. čís. 1 zákona ze dne 19. ledna 1928, čís. 23 sb. z. a n.). Podle § 35 ex. ř. jest uplatňovati námitky žalobou u soudu, u něhož povolení exekuce v první stolici bylo navrženo. Výjimku činí jen exekuční tituly podle § 1 čís. 10 a 12 až 14 ex. ř. Platební rozkazy a výkazy o nedoplatecích nemocenských pokladen byly ovšem exekučním titulem ve smyslu § 1 čís. 13 ex. ř., než byl vydán zákon čís. 23 z roku 1928, od té doby však jsou exekučními tituly zvláštního druhu podle § 1 čís. 19 ex. ř. Předpis § 35 druhý odstavec ex. ř. nebyl dosud změněn a jest proto míti za to, že námitky pokud jde o exekuční titul podle § 1 čís. 19 ex. ř., musí býti uplatňovány na soudě a že soud jest povolán rozhodovati o této opoziční žalobě.

N e j v y š š í s o u d obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

Nesporné jest, že exekuce, o kterou jde, byla povolena na základě vykonatelného platebního výměru žalované proti viničnímu statku P., jehož vlastníkem jest žalobce. Tento domáhá se rozsudku, podle něhož má exekuce ta býti prohlášena za neplatnou a neúčinnou a jako taková zrušena, což odůvodnil tvrzením, že pohledávka neměla býti předepsána viničnímu statku a že nepřisluší proti žalobci jako nynějšímu vlastníku statku. Výměr zní na správu viničního statku, žalobce neměl prý proto příčiny podati do něho stížnost, pokud nebyly zabaveny jeho vlastní věci. Podle žalobní prosby domáhá se žalobce neplatnosti, neúčinnosti a zrušení exekuce vedené proti statku P., neuváděje skutečnosti nárok zrušující nebo zastavující, jež nastaly teprve po vzniku exekučního titulu. Žalobce uplatnil jen námitky směřující přímo proti exekučnímu titulu, v tomto případě proti vykonatelnému platebnímu výměru odpovídajícímu náležitostem § 175 zákona čís. 221/24. O takových námitkách nemůže však jednati a rozhodnouti soud (sr. předpisy §§ 175 a 239 zákona čís. 221/24), jenž je oprávněn zkoumati takový exekuční titul jen po stránce formální. Nejde vůbec o žalobu podle § 35 ex. ř., nýbrž o žalobu domáhající se neúčinnosti exekučního titulu proti žalobci, a to z důvodů, o nichž nesmí soud rozhodnouti ani předurčujícím způsobem, ježto rozhodnutí to je výslovně vyhrazeno politickým úřadům.

Čís. 9485.

Zabírání budov nebo jejich částí pro účely veřejné (zákon ze dne 12. srpna 1921, čís. 304 sb. z. a n.).

Náhrada podle § 4 (6) zák. má býti taková, by si mohl vyvlastněný za ni opatřiti práva a užitky plně nahrazující práva a užitky odňaté mu zábořem. Jest tu použití pravidla § 7 zákona o vyvlastnění k účelům železničním ze dne 18. února 1878, čís. 30 ř. zák. Škody z brojení proti vyvlastňovacímu nálezu a škody ze zanedbání povinné bedlivosti vyvlastněného nejsou škodami ze zabrání. Jest uznati na náhradu úroků z půjček, jež vyvlastněný musel učiniti, by zaplatil vydání způsobená mu zabráním domu.

Předpisu § 43, druhý odstavec, c. ř. s. nelze použiti, nebyly-li uplatněny jen nároky, jež závisely na volné úvaze soudu, nýbrž i nároky zcela bezdůvodné a zřejmě přemrštěné.

(Rozh. ze dne 27. prosince 1929, R I 985/29.)

Co do předchozího děje poukazuje se na rozhodnutí čís. sb. 7738. Navrhovatelce byla napotom právoplatně přiznána náhrada 23.678 Kč. O b a n i ž š í s o u d y zamítly další nároky navrhovatelky. N e j v y š š í s o u d vyhověl dovolacímu rekursu navrhovatelky potud, že uznal erár povinným zaplatiti jí z právoplatně prisouzených 23.678 Kč od 1. ledna 1926 úroky 8% místo dříve určených 5% úroků ode dne 6. června 1927 a mimo to 1.000 Kč jako část útrat řízení.

D ů v o d y:

Přiznání náhrady 23.678 Kč za to, že navrhovatelka nemohla pro zahájení zabíracího řízení svým domem svobodně nakládati a ho užívati, vešlo již v moc práva. Rozhodnouti jest již jen o oněch dalších nárocích, jež nebyly navrhovatelce prisouzeny. Stěžovatelka vykládá správně ustanovení § 4 (6) zákona o zabírání budov čís. 304/1921, že zabírací úřad jest povinen vlastníku a uživateli zabraných budov poskytnouti přiměřenou peněžitou náhradu za veškeré prokázané hospodářské újmy, jež zabráním utrpěli, v ten rozum, že náhrada má býti taková, by si vyvlastněný mohl za ni opatřiti práva a užitky plně nahrazující práva a užitky zábořem mu odňaté. Náhrada, kterou stěžovatelka požaduje, přesahuje však daleko tu míru. Požaduje náhradu všech újem, které vůbec nějak souvisí se zabráním, kdežto zákon jí přiznává jen náhradu újem, jež utrpěla zabráním. Již zákon o vyvlastnění k účelům železničním ze dne 18. února 1878, čís. 30 ř. zák. ustanovil v § 7, že se nemá při určení náhrady přihlížeti k poměrům, které byly zřejmě vyvolány v úmyslu, by jich bylo použito ke zvýšení náhradních nároků. Pravidla stanoveného takto pro újmy, které vznikly sice vyvlastněním, ale jenom proto, že spolupůsobila činnost vyvlastněného, vedená úmyslem zvýšiti náhradní nárok, jest užití ve všech případech vyvlastnění, tedy i zabrání budov, kde újma souvisí sice s vyvlastněním, ale nebyla by vznikla, kdyby nebylo zavinění vlastníka neb uživatele vyvlastněného předmětu. Zákon, povolující vyvlastnění z důvodu obecného prospěchu, zaručuje sice vlastníku plnou náhradu způsobené mu újmy, při čemž se přihlíží také k mimořádné ceně vyvlastněného předmětu, totiž k ceně, kterou má pro dosavadního vlast-

níka vzhledem k jeho zvláštním poměrům, avšak vyžaduje, by se vyvlastněný podrobil vyvlastňovacímu nálezu a by mu přizpůsobil své poměry, užívaje při tom péle a pozornosti obvyklé při obyčejných schopnostech (§ 1297 obč. zák.). Škody vzniklé brojením proti vyvlastňovacímu nálezu, a škody vzniklé zanedbáním povinné bedlivosti vyvlastněného, nemohou býti pokládány za utrpené zabráním. Nemůže proto býti v souzeném případě požadována náhrada útrat vzniklých stěžovatelce tím, že se pokoušela o zrušení zabíracího řízení a použila k tomu rady a přispění právních zástupců. Nemůže jí býti přiznán ani nárok na náhradu útrat nemoci vzniklé podle udání stěžovatelky proto, že po dobu částečného zabrání domu přespávala na půdě, neboť mohly a musily by jí býti přisouzeny všechny útraty spojené s vyhledáním a s nájmem místnosti zdravé a vhodné pro přespání, ale nebezpečí přespávání v místnosti nevhodné musí nésti sama. S vylíčených právních hledisek lze dovolací rekurs uznati jenom částečně opodstatněným, a to pokud vytýká, že nebylo uznáno na náhradu úroků z půjček, jež stěžovatelka musila učiniti, by zaplatila vydání způsobená jí zabráním domu. Vydání ta spadají do let 1925 a 1926 a byla pravoplatně zjištěna na 23.678 Kč. Stěžovatelka prokázala, že měla již při zahájení zabíracího řízení dluhy, že je má dosud ve výši přesahující přisouzenou jí náhradu a že musí je úrokovati průměrně osmi procenty. Jelikož přisouzených jí 23.678 Kč dosud neobdržela, náleží osmi-percentní úrok, jež musí platiti z této sumy, k hospodářským újmám utrpeným zabráním a jest jí jej přisouditi místo 5% úroků z prodlení ode dne žaloby, na něž uznaly nižší soudy. Počátek úrokování byl položen na den 1. ledna 1926 jako den, kdy musila býti uhrazena již asi polovice přisouzených výdajů.

Ve všech ostatních směrech bylo potvrditi zamítavé rozhodnutí nižších soudů.

Poněvadž dovolacímu rekursu bylo částečně vyhověno, bylo nutno přezkoumati také napadený výrok o útratách. Vzájemné zrušení útrat vyhovuje předpisům § 4 (10) zák. čís. 304/1921 a § 43 první odstavec c. ř. s., neboť i nyní vítězí stěžovatelka jen s menší částí svých nároků. Ustanovení druhého odstavce § 43 c. ř. s. dovolává se stěžovatelka neprávem, neboť neuplatnila jenom nároky, jež závisely na volné úvaze soudu, nýbrž i nároky zcela bezdůvodné a zřejmě přemrštěné. Byly však stěžovatelce přiknuty útraty úspěšných opravných prostředků, a to úplné útraty rekursu a dovolacího rekursu do původního, po návrhu finanční prokuratury stěžovatelčin nárok zásadně zamítnuvšího rozhodnutí, a částečné útraty nynějšího dovolacího rekursu.

Čís. 9486.

Přihlížel-li odvolací soud, nedoplniv v tomto směru sám průvodní řízení, k znaleckému posudku, jenž nebyl v první stolici soudu podán řádně podle předpisů civilního řádu soudního, nejde o dovolací důvod podle § 503 čís. 3 c. ř. s., nýbrž, je-li vada způsobilá, by zamezila úplné vysvětlení a důkladné posouzení rozepře, o dovolací důvod podle § 503 čís. 2 c. ř. s.